

*Бех К.**

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

На сьогоднішній день все більше дослідників і аналітиків у галузі економіки приділяють увагу розгляду питання міжнародної економічної інтеграції. Адже у системах сучасного світового господарства та міжнародного бізнесу регіональна інтеграція стала одним із якісно нових етапів розвитку і однією з головних форм прояву інтернаціоналізації господарського життя як тенденція збільшення кількості домовленостей країн певного географічного регіону про скорочення і, в кінцевому підсумку, скасування тарифних і нетарифних бар'єрів на шляху вільного переміщення товарів, послуг, капіталу та робочої сили через національні кордони.

Переваги ведення бізнесу на території інтеграційного угруповання можна розглядати на прикладі НАФТА (the North American Free Trade Agreement) як зони вільної торгівлі, що хоча і об'єднує лише 3 країни (Сполучені Штати, Канаду і Мексику), але має континентальні масштаби, зокрема за величиною території, людських ресурсів і економічного потенціалу. А роль міжнародних інтеграційних об'єднань у сучасному міжнародному бізнесі можна виділити з тих переваг, які були отримані підприємствами в результаті утворення НАФТА:

1. Усунення митних тарифів сприяло значному посиленню торгівлі між країнами-членами союзу.

2. В умовах інтенсифікації глобальних інтеграційних процесів Мексика повинна була відіграти роль «коридору» до перспективних ринків Америки. У цей же час, Мексика в НАФТА відкриває шлях до створення цілісного ринкового простору континентального масштабу. Мова йде не тільки про демонтаж торгових бар'єрів, але й лібералізацію режиму іноземних інвестицій, міграції робочої сили та інші аспекти забезпечення «прозорості» кордонів між трьома країнами Північної Америки. Із зникненням бар'єрів між США і Мексикою американським фірмам не потрібно більше створювати філіали в Мексиці для того, щоб продавати там свою продукцію.

3. Значні інвестиції США і Канади в економіку Мексики, з одного боку, сприяють розвитку промисловості і підвищенню добробуту населення країни, що дає йому можливість споживати товари американського виробництва. Але з іншого боку, ліквідація тарифів деякою мірою посприяла процесу масового перебазування виробництв із США в Мексику, де робоча сила набагато дешевша [1, с. 95-96].

4. Створення єдиного ринку обіцяє великі можливості для підприємств ще й тому, що ринки, формально захищені від міжнародної конкуренції, є відкритими для ведення міжнародного бізнесу всередині регіонального утворення. З'являються додаткові можливості завдяки зниженню витрат на ведення бізнесу на одному ринку — на протиположних національним ринкам у прикладі з НАФТА. І замість виробництва продукції в кожній з трьох

* студентка 2 курсу спеціальності «міжнародний бізнес» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: ас. Буряк Г. С.

країн НАФТА, фірма може обслуговувати увесь ринок Північної Америки з однієї-єдиної країни [2, с. 327].

5. Країни-учасниці користуються перевагами економії масштабу виробництва, що дає змогу збільшувати обсяги виробництва та скорочувати витрати [3, с. 254].

6. Процеси регіоналізації прискорюють розвиток глобалізації та сприяють більшому поглибленню глобальної інтеграції, що полегшує ведення бізнесу для багатонаціональних компаній [4, с. 56].

7. Значно покращився інвестиційний клімат країн-членів союзу.

Створення НАФТА призвело, зокрема, і до переміщення виробництва з Азії до Мексики. Прикладом такої тенденції є фірма роздрібної торгівлі одягом «The Limited Inc.» (або «Limited Brands»), котра в 1997 р. перенесла своє виробництво тканин із Шри Ланки до Мексики. За висновком представника «The Limited», хоча зарплатня в Мексиці втричі перевищує ті щомісячні 60 дол., які робітники одержують у Шри Ланці, сполучати виробництво у Мексиці й Сполучених Штатах швидше й вигідніше, ніж із Шри Ланкою. В рамках НАФТА тарифів на імпорту з Мексики не існує, проте діє 19-відсотковий тариф на імпорту тканин із Шри Ланки. Враховуючи всі ці чинники, виробництво тканин у Мексиці обходиться дешевше, ніж у Шри Ланці.

Переміщення виробництва тканин до Мексики також сприяло стрибкові експорту американських виробників тканин і пряжі. До підписання НАФТА американські виробники пряжі, такі, як «Burlington Industries» та «E. I. du Pont», постачали незначні обсяги тканин і пряжі азіатським виробникам. Тепер же, оскільки виробництво одягу перемістилося з Азії до Мексики, обсяг експорту тканин і пряжі до цієї країни стрімко зріс. Американські виробники постачають 70 відсотків сировини, що надходить до швейних цехів Мексики. З 1994 по 1997 р. обсяг експорту тканин і пряжі до Мексики, переважно у формі, готовій до зшивання, майже подвоївся і становив близько 2,5 млрд. дол. щорічно. Крім того, збільшили обсяг своїх продажів і американські виробники текстильного обладнання, оскільки швейні фабрики в Мексиці замовляють таке обладнання. Експорт текстильних верстатів до Мексики у 1995 р. порівняно з попереднім роком майже подвоївся і становив 35,5 млн. дол. [2, с. 308-309].

Проте факти вказують ще й на те, що країни-учасниці НАФТА сьогодні стикаються з рядом проблем, як наприклад: проблеми контролю міграції, загроза розмивання кордонів, політичні та соціологічні проблеми, які пов'язані один з одним. Саме тому все більше людей визнають необхідність реформування деяких сфер життя країн-членів та всієї організації [5].

Незважаючи на існування деяких загроз при утворенні міжнародного регіонального об'єднання чи при вступі до нього, можна спостерігати деяке збільшення кількості прихильників цих видів організацій. Адже роль міжнародних інтеграційних об'єднань у сучасному міжнародному бізнесі зростає прямопропорційно кількості світових торговельних угод (включаючи регіональні). Так кількість таких угод, за даними СОТ, збільшилась з 20 у 1990 році до 86 у 2000 році і до 159 у 2007 [4, с. 58]. До того ж, як завжди, від зони вільної торгівлі хтось виграє, а хтось програє, але прибутки компаній, які скористались перевагами діяльності на території міжнародних інтеграційних об'єднань, значно перевищують збитки.

Список джерел та літератури

1. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: Монографія / А.С. Філіпенко (кер. авт. кол.), В.С. Будкін, М.А. Дудченко та ін. — К.: Знання України, 2004.

2. Гіл, Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Ткачук. — К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001.
3. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. — 5-те вид., стер. — К.: Знання, 2004.
4. Debra Johnson, Colin Turner. International Business: Themes and Issues in Modern Global Economy. — second edition — New York: Routledge, 2010.
5. Bill Ong Hing. Ethical Borders: NAFTA, Globalization, and Mexican Migration. — Philadelphia, Pennsylvania: Temple University Press, 2010.